

Lieta T-234/07

Koninklijke Grolsch NV

pret

Eiropas Komisiju

Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Nīderlandes alus tirgus — Lēmums, ar kuru konstatēts vienots un turpināts EKL 81. panta pārkāpums — Prasītājas dalība konstatētajā pārkāpumā — Pierādījumu nepietiekamība — Pamatojuma nesniegšana

Vispārējās tiesas (sestā palāta paplašinātā sastāvā) 2011. gada 15. septembra spriedums II - 6173

Sprieduma kopsavilkums

1. *Prasība atcelt tiesību aktu — Pieņemamība — Fiziskas vai juridiskas personas — Uzņēmuma, kas ir paziņojuma par iebildumiem adresāts, pienākums administratīvajā procesā apstrīdēt šajā paziņojumā iekļautos faktiskos vai tiesiskos apstākļus — Tiesību celt prasību īstenošanas ierobežojums — Tiesiskuma un tiesību uz aizstāvību ievērošanas pamatprincipu pārkāpums*
(EKL 81. un 82. pants un 230. panta ceturtnā daļa)
2. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Pierādījumi — Vienots un turpināts pārkāpums, kas izriet no kompleksas saskaņošanas sistēmas*
(EKL 81. panta 1. punkts)

3. *Iestāžu akti — Pamatojums — Pienākums — Apjoms — Lēmums par konkurences tiesību normu piemērošanu — Lēmums, kas attiecas uz vairākiem adresātiem*
(EKL 81. un 253. pants)
4. *Konkurence — Savienības tiesību normas — Pārkāpumi — Atzišana par vainojamu — Mātesabiedrība un meitassabiedrības — Ekonomiska vienība — Vērtējuma kritēriji — Atspēkojama prezumpcija par mātesabiedrības īstenotu izšķirošu ietekmi uz tai pilnībā piederošām meitassabiedrībām*
(EKL 81. un 82. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkts)

1. Attiecībā uz konkurences tiesību normu piemērošanu nevienā Savienības tiesību aktā nav noteikts, ka paziņojuma par iebildumiem adresātam administratīvajā procesā ir jāapstrīd tā dažādie faktiskie vai tiesiskie apstākļi, citādi to vairs nevarēs darīt vēlāk tiesvedības stadijā. Proti, lai arī tas, ka Komisijas administratīvā procesa laikā uzņēmums tieši vai netieši atzīst faktiskos vai tiesiskos apstākļus, var būt papildu pierādījums, vērtējot prasības pamatotību, tādēļ nevarētu tikt ierobežota pašu tiesību celt prasību Vispārējā tiesā, kas saskaņā ar Līgumu ir fiziskām vai juridiskām personām, izmantošana.

Ja nepastāv šajā ziņā tieši paredzēts juridiskais pamats, šāds ierobežojums ir pretrunā tiesiskuma un tiesību uz aizstāvību ievērošanas pamatprincipiem.

Turklāt tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un piekļuvi objektīvai tiesai ir garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā.

(sal. ar 37., 38. un 40. punktu)

2. Konkurences tiesību normu jomā saistībā ar vienotu un turpinātu pārkāpumu, kuru veido konkrētas preces cenu un cenu paaugstinājumu dalībvalstī koordinācija un kurš izriet no attiecīgo uzņēmumu izveidotas kompleksas saskaņošanas sistēmas, atsevišķa norāde uz uzņēmuma dalību šajā saskaņošanā nav pietiekama, lai pierādītu šī uzņēmuma dalību šajā pārkāpumā. Par šādu atsevišķu norādi

ir uzskatāma vainojamā uzņēmuma padomes priekšsēdētāja piedalīšanās saņēmsmē attiecībā tikai uz vienu konkrētā tirgus segmentu.

(sal. ar 63., 65.–67. un 71. punktu)

3. Ja lēmums par EKL 81. panta piemērošanu attiecas uz vairākiem adresātiem un rada problēmu saistībā ar vainojamību konstatētajā pārkāpumā, tajā ir jābūt ietvertam pietiekamam pamatojumam attiecībā uz katru no tā adresātiem, it īpaši tiem adresātiem, kuri saskaņā ar šī lēmuma noteikumiem ir atbildīgi par šo pārkāpumu.

Tātad, runājot par mātessabiedrību, kas ir atzīta par atbildīgu par savas meitassabiedrības rīcību, šādā lēmumā jābūt iekļautam detalizētam pamatojuma izklāstam, lai pamatotu mātessabiedrības vainojamību konstatētajā pārkāpumā.

Šajā kontekstā, ja Komisijas lēmumā, ar kuru ir konstatēts konkurences tiesību normu pārkāpums, ir noklusēts par ekonomiskajām, organizatoriskajām vai juridiskajām saiknēm starp attiecīgo uzņēmumu un tā meitassabiedrību un ja šis pēdējās minētās nosaukums lēmuma

pamatojumā nav minēts, Komisija lēmumā nav norādījusi iemeslus, kāpēc attiecīgais uzņēmums tiek vainots par tā meitassabiedrības strīdus rīcību. Šādā veidā Komisija liedz uzņēmumam iespēju eventuāli apstrīdēt šīs vainojamības pamatotību Vispārējā tiesā, apgrīžot mātessabiedrības izšķirošās ietekmes uz tās meitassabiedrības rīcību faktiskas īstenošanas prezumpciju, un nedod Vispārējai tiesai iespēju šajā ziņā īstenot savu kontroli.

(sal. ar 77., 78. un 88.–91. punktu)

4. Meitassabiedrības rīcībā mātessabiedrību var vainot it īpaši tad, ja, lai gan tā ir atsevišķa juridiskā persona, šī meitassabiedrība savu rīcību tirgū nenosaka autonomi, bet gan būtībā piemēro mātessabiedrības dotus rīkojumus, ievērojot īpaši ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes, kas vieno šīs abas juridiskās vienības. Šādā situācijā mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir vienas ekonomiskās vienības daļas un tātad veido vienu uzņēmumu. Tādējādi tas, ka mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir viens uzņēmums EKL 81. panta izpratnē, ļauj Komisijai adresēt mātessabiedrībai lēmumu, ar kuru ir uzlikts naudassods, un neliek prasīt pierādīt pēdējās minētās personisku dalību šajā pārkāpumā.

Īpašajā gadījumā, kad mātessabiedrībai pieder viss tās meitassabiedrības, kas ir izdarījusi Kopienu konkurences tiesību normu pārkāpumu, kapitāls, pirmkārt, šī mātessabiedrība var īstenot izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības rīcību, un, otrkārt, pastāv atspēkojama prezumpcija, ka minētā mātessabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi uz tās meitassabiedrības rīcību. Šādos apstākļos pietiek, ka Komisija pierāda, ka viss meitassabiedrības kapitāls pieder tās mātessabiedrībai, lai prezumētu, ka pēdējā īsteno izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības

komercpolitiku. Līdz ar to Komisija varēs uzskatīt mātessabiedrību par solidāri atbildīgu par tās meitassabiedrībai uzliktā naudas soda samaksu, ja vien šī mātessabiedrība, kurai ir jāatspēko šī prezumpcija, neiesniedz pietiekamus pierādījumus, lai pierādītu, ka tās meitassabiedrība rīkojas tirgū autonomi.

(sal. ar 80.–83. punktu)